

Redacția:
Strada Beriului Nr. 2.

Toate manuscrisurile ce privesc conținutul foii sunt a se adresa redacției.

Manuscrisurile nu se înapoiază — Epistolele nefrancate nu se primesc.

Un număr costă 16 bani.

ACTIVITĂȚEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

Administrația:
Strada Beriului Nr. 2.

Prețul de abonament:
pe an 8 cor., pe 1/2 de an 4 cor., pe trei luni 2 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe an 20 franci.

Inserțiunile se acordează conform tarifului obicinuit.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LURIAN BERCIAN

Încă odată apelul dela Cluj.

(1) Gazetele noastre toate sunt pline de amănunte privitoare la alegerile diatale decurse și firește în locul întâi de amănunte cari privesc mai deaproape ținuta alegătorilor români față de aceste alegeri și înainte de toate «Tribuna» aruncă din pana unor raportori și colaboratori obscuri cele mai vehemente epitețe în fața tuturor aceluia, cari cu prilejul alegerilor și-au validat dreptul de votare. Între acești alegători atacați în mod atât de grav, declarați de trădători se află și bărbați cu frumos trecut românesc, bărbați cari ei singuri au făcut pentru poporul român mai mult bine, decât au făcut și vor putea face vr'odată toți raportorii aceia obscuri împreună, decât întreaga gardă autorizată a colaboratorilor naționali.

N'am înzista asupra acestui fapt, obicinuiți fiind să vedem timbrați din partea autoritatei de trădători ai neamului românesc pe toți aceia, cari nu aproabă politica de casă a venerabilului președinte, acea politică de lazaronism, care de repețite-ori a fost sbiciuită și de alte foi române, — repetăm: n'am înzista asupra acestui fapt, dacă autorizata de astă-dată n'ar încerca să se îmbrace în mantaua puritanismului politic, și nu și-ar aroga un titlu de drept la împărțirea acestor epitețe.

De ne vom întreba apoi care e izvorul din care puizează autorizata îndreptățirea aceasta, care e hotărîrea poporului român, a cărei călcare o în-

drituește să-și asume rolul de magazineră a naționalismului român, vom ajunge la apelul fatal dela Cluj.

Să ne oprim o leacă la acest apel, la acest act politic, al cărui aer de importanță gravă îți stîrnește mila.

Abstragem de astă-dată dela însușirile personale ale fruntașilor adunați la Cluj, nu discutăm dacă posedau calitățile de lipsă, dacă trecutul lor, o activitate dezvoltată în interesul poporului român — le dădeau îndreptățirea să-și atribue numele de fruntași ai poporului, trecem cu vederea chiar și cazul, că oare nu se găsește în sinul poporului român alți bărbați, cari cu mai mult drept și-ar putea aroga titlul de fruntași și ne oprim numai la discutarea întrebării grave, dacă au avut dreptul să aducă o hotărîre ce se lege un popor întreg.

Poate ni-se va obiecționa, că fruntașii adunați n'au adus hotărîre, ci într'un apel însuflețit și-au exprimat numai părerea, că n'a sosit încă vremea de a părăsi politica tradițională a pasivității. Bine, dar cum vine atunci autorizata să denege numele de Român bun unor bărbați cari din întâmplare aveau altă părere, cum vine o minoritate disparentă să arunce în fața unei majorități covârșitoare învinuirea trădării de neam, numai și numai pentru-că părerile lor se deosebiau?

A voit dară să fie hotărîre și de asta a fost considerată și de autorizata. Bine, dar pe ce basă au adus niște fruntași conchemați pe basa unor dosare secrete din arhivele venerabilului

betrân să aducă o hotărîre în numele unui popor întreg?

Prin fruntașii adunați la Cluj au fost reprezentate aproape toate centrele românești, zicem aproape, căci din centre însemnate ca Blaj, Brașov, Orăștie ș. a. n'a fost nime de față. Și-apoi în al cui nume au vorbit cei adunați? Dela cine au primit mandat să aducă hotărîri de importanță politică?

Am avut prilej să vorbim cu mulți bărbați români cu vază din diferite centre, dar dintre acestia nime n'a fost prealabil întrebat de părerea sa. În nici un centru nu au fost conchemați bărbații români la o consfătuire intimă, ca ei să aleagă din sinul lor un reprezentant cu mandat să expună și reprezente la Cluj părerea unui corp cu vază... Dacă astfel s'ar fi ales fruntașii, dacă plecau la Cluj din încredințarea bărbaților politici din centrul lor, apelul dela Cluj — firește presupunând că și în cazul acesta s'ar fi hotărît un apel de cuprinsul celui publicat — ar fi constituit o hotărîre care ar fi legat alegătorii români, dar un astfel de apel?

Judece fiecare om serios dacă o astfel de hotărîre îndrituește autorizata să împrăsteie în toate părțile cu învinuiri și acuze și dacă lucrează în interesul consolidării partidului român găzduind proza unor raportori mare parte imberbi?

Lămurire. Din partea corespondentului nostru din Oradea-mare primim următoarele:

În numărul 40 al «Activității» am publicat o mică notiță la adresa «Tribunei».

După război — se împăcaseră — trei zile și trei nopți au umblat Abderiții să-și găscă clopotul, dar ia de unde nu!

De-atunci nu mai au clopot!

*

Aveau biserică, le trebuia acum și primărie nouă, unde să țină șfat. Iși zidiră dară și primărie nouă.

Primarul conchema într'o zi sftnicii la stat mare pe Duminecă d. a. la 3 ore.

— Dar dacă n'o să poată veni cu toții la trei ciasuri? se întrebă primarul precaut. Lucru ușor! Iși răspunse apoi însuși și adăugă la convocător:

«Sftnicilor li-se trage luarea aminte la împrejurarea, că dacă la 3 ciasuri d. a. nu ar fi adunați cu toții, consfătuirea se va ține aceeași zi dimineață la 8 ciasuri.»

*

Din niște cărți vechi, bucoave găsite într'o ladă descoperită în pivnița primăriei vechi, aflară, spre bucuria lor nespūsă, că în fântâna din mijlocul orașului lor de zeci de ani zace ascunsă o comoară nepomenit de prețioasă.

Abderiții se adunară la șfat și unanim hotărîră să scoată comoara din fântână. Dar cum se ajungă la fundul ei? Și de astă-dată primarul li scoase din belea,

I-am adresat anume întrebarea de are cunoștință, că raportorul ei din Bihor la alegerile din Ceica a agitat pentru candidatul kosuthist împotriva candidatului (român) liberal. Prin notița amintită voiam să ilustrez zizania și confuzia ce a produs în sinul Românilor frazeologia pasivității parlamentare. Anză la scrierea notiței mi-a dat tocmai raportorul «Tribunei». Se mândrise anume câteva zile mai nainte într'o societate mai mare, că a îndemnat poporul «să voteze mai bine cu candidatul ungar, decât cu un Român care nu se ține de ceea-ce hotărîsc fruntașii».

După vreme mai îndelungată «Tribuna» la insistența raportorului ei, răspunde și declară notița mea de o calumnie ordinară, amintind că tras la răspundere de cătră raportorul ei ași fi promis că voiu rectifica știrea.

Nu vreau să dau lucrului o importanță nemeritată și să fac spor de vorbe, dând raportorului «Tribunei» prilej să-și vază numele iscalit de repețite-ori, țin însă la loc să fac două observări scurte!

1. Notița am publicat-o pe basa celor zise de însuși raportorul într'o societate mai mare și auzite de mai mulți. Dacă declară deci cele zise de o calumnie, calumniator — va trebui s'o conceedă și on. domn raportor — nu poate fi decât cel care le-a zis.

2. Tragerea mea la răspundere se reduce la faptul, că într'o zi, cercetându-mă, mi-a declarat că el n'a rostit cuvintele de mai sus, că a fost rău înțeles, că el, nu-i vorbă, a îndemnat mai mulți alegători să nu voteze, alegătorii acestia, ce-i drept, făceau parte din tabăra Românului liberal, dar el a îndemnat și alegătorii celeilalte tabere să abstea dela votare. Mi-am zis atunci, că haid' il va fi luat gura pe dinainte, că n'a înțeles-o tocmai așa și i-am promis că o să rectific notița în mod cinstit. Înțelegând însă încă în aceeași zi că a trimis «Tribunei» o desmințire în care mă mânăncă, am ținut de prișos să mai rectific și eu.

Eată simburile chestiei.

Am acum nădejde, că întâmplarea asta

FOIȘOARA

Povești din Abdera. *)

Abderiții își zidiseră o biserică frumoasă. Cum se întâmplă la ori-ce zidire, și la asta rămăsese o grămadă mare de sfărâmături de cărămide și goz. Grămada așa vățema simțul estetic al Abderiților.

— Ce să ne facem? Cum să scăpăm de grămada asta de goz? se întrebau la ori ce întâlnire.

Primarului li veni într'o zi o idee fericită.

— Cum nu ne-am gândit la asta mai de vreme? se adresă cătră concetățenii sei. N'avem decât să săpăm o groapă mare și să aruncăm gozul în ea.

Abderiții se priviră uimiți! Nici unuia nu-i trecuse prin minte expedientul acesta firesc.

Se puseră numai decât de săpară o groapă mare, mare. Gozul rămase dela zidirea bisericii, ce-i drept, dispărură, dar în locul lui rămase o nouă grămadă: pământul scos din groapă.

*) Abdera, oraș în Thracia, și-a făcut renume prin simplitatea și naivitatea locuitorilor sei.

Lucrul ăsta însă nu-i aduse în încurcală! Săpară o nouă groapă: grămada veche dispărură din nou, dar în schimb se ivi earăși una nouă...

Și azi mai tot sapă la gropi să scape de grămada veche. Cine n'o crede, meargă și convingă-se.

*

După-ce-și zidiseră biserică le veni în minte că au lipsă și de clopot! Hotărîră dar să cumpere unul mare și frumos. Sosit în comună îl atirnară apoi cu mare alaiu în turn.

Sărmanii Abderiții însă n'aveau noroc. La trei luni deja se încurcară în război cu un oraș vecin.

Când pornești la război, firește, trebuie să te gândești la toate eventualitățile. Și Abderiții se gândiră și la aceea, că ar putea rămânea învinși, dușmanul ar putea veni în orașul lor și le-ar putea răpi clopotul cumpărat cu atâtea jertfe.

Hotărîră dară să-l ascundă în mijlocul lacului de lângă orașul lor. Puseră clopotul pe o naie și porniră pe lac până ajunseră în mijlocul lui, unde adânciră clopotul. Ca să știe însă unde zace făcură în naie un revaș.

— Vedeți unde e revașul ăsta, acolo trebuie să căutăm după război clopotul, zise primarul cetățenilor uimiți de-atâtea pricosenie.

La propunerea lui așezară un par gros peste gura fântânii, de parul ăsta se prinse un Abderit și-și lăsa picioarele să atîrne în fântână. De picioarele ăstuia se prinse altul, de ale ăstuia un al treilea și așa mai departe.

Cel din urmă era deja aproape de suprafața apei din fântână, când cel care se ținea de par, obosit, le strigă soșilor sei:

— Așteptați o leacă să-mi scuipe în mână să nu-mi lunec!

Se lăsă de par, ca să-și scuipe în palme și — brr! căzură unul peste celalalt în fântână.

Era vară și holdele coapte străluciau în lumina aurie a soarelui.

Abderiții aleseră un păzitor, care să se grijască de bucate și să alunge din holde paserile cari mânăncă grăunțele din spice.

Cu vremea însă observară că păzitorul întrând în holde călca multe spice la pământ. Ce să se facă să scape de paguba asta? Se adunară numai decât la șfat și hotărîră:

«Păzitorului nu-i mai este iertat să între în holdele de grâu, căci calcă multe spice la pământ, ci de azi înainte patru oameni îl vor duce pe o scândură în mijlocul holdei.»

Mefisto.

fi va servi dlui raportor și mare reformator al Bihorului de învățatură, să fie de altă-dată mai precaut în enunțările sale politice, căci precauția este una dintre însușirile caracteristice ale marilor bărbați politici, între cari îi place dlui raportor să fie numărat și el.

Coresp.

Agitatori — în parlament.

Intre zierele jidano-maghiare, cari din incidentul alegerii de deputați a câtorva Slovaci naționaliști dau alarma pe tema trădării de patrie, se înșiră și taimosul ziar catolic «Magyar Állam».

Acest ziar știm că e cetit și susținut de mulți preoți de-ai noștri gr-cat. mai cu seamă de prin părțile ungurene.

Ca publicul nostru bine simțitor să vază din ce ziar își nutresc spiritul unii din păstorii (!) sei, dăm în traducere expectorările acestui ziar, privitoare la chestie și apărute în numărul dela 4 Octomvrie c.

Eată ce păreri are «Magyar Állam»:

Deputați naționaliști.

De ce a trebuit să se teamă fiecare Maghiar de dai Doamne — eată s'a întemplat: deputați pronunțați naționaliști vor intra în noua dietă. S'au ales deja 4 deputați și a altor 4 poate urma alegerea în a doua alegere a deputaților naționaliști.

Numărul lor nu e înspăimântător, ce e drept, dar însuși faptul, că au putut ajunge la mandat, e dureros pentru fiecare suflet, care își teme patria. Nici nu avea lipsă această nenorocoasă țeară de altceva, decât că în dieta ei să declameze deputații pronunțați naționaliști, cari prin asta pot ațța în afară, în provincie tulburările.

Pentru-ca să ne lămurim, o mișcare ca și aceasta n'are lipsă decât de început, celelalte vin de sine; mișcarea se extinde asemenea lavinei. Pildă ne este Austria — cu toate chestiile de acest soi. Numai din un embrion mic s'a ivit și acolo hidra, care acum nu se poate delătura.

Puterea Ungariei — până aci a stat în aceea, că mișcările naționaliste le-a știut și putut sufoca și îndeosebi în parlament acele n'au avut declamatori.

Acum dacă intră în parlament deputați naționaliști, situația se poate schimba și încă spre perirea noastră.

Pentru aceasta ne doare pe noi, că în parlament vor intra naționaliști și aprehendăm pe toți aceia, cari au parte la faptul că naționaliștii au putut pune mâna pe mandate.

Patru naționaliști deja au intrare în parlament și e verosimil că alți 4 să fie aleși la a doua alegere. Pe lucru deci, și toți aceia, cari pot pune pedeci alegătorilor să facă totul, ca să nu se sporească numărul agitatorilor.

În Ungaria naționalitățile nu sunt apăstate (?), nu este deci lipsă ca în parlamentul maghiar (?) să apară partid de naționalități (?)

Așa scrie «M. Áll.» Adecă cei intrați în parlament cu program naționalist — sunt agitatori.

Dacă și o foaie catolică, cetită de atâția Români, Slovaci, Nemți scrie astfel, ce să mai aștepti dela celelalte fițuice jidano-kosuthiste?!

Preoți români! mai aveți voe să vă dați banii pentru astfel de principii înălțătoare?

Selișteanul.

Pe lângă cele zise de Selișteanul în «Tribuna» Nr. 178 aflăm prilejul binevenit a pune și noi o întrebare la adresa casinei române din Orăștie, ai cărei conducători cu începutul a. e. au eliminat «B. H.» și l-au înlocuit cu «Magyar Állam». Membri români! mai aveți voe să vă dați banii pentru astfel de principii înălțătoare?

Ideile profesate de această foaie susținută și nutrită de idei iezuitice, așa se vede că a dat de teren rodnic la cea mai mare parte a membrilor acestei casine române. Dovadă că și acestia — la aparență pasiviști — au fost nutriți de percepțiile acestei foi, întrucât parte

direct și parte indirect conlucrat-au la căderea unicului nostru candidat naționalist.

Halal de ei și de politica lor iezuitică suptă din învățăturile lui «Magyar Állam»!

Adunare municipală.

Adunarea generală ordinară de toamnă a comitatului Hunedoara este convocată pe *Luni în 28 Oct. n.*, ceea-ce aducem la cunoștința on. membri municipali români.

Programul conține 94 obiecte de diferite soiuri și prin cele mai multe se are în vedere punerea și votarea de noue sarcini pe spinarea poporului, cari și de altcum sunt încovoiați sub sarcinile grele ale statului, comitatului și comunelor, fără de a se și folosi din acelea; afară de cari mai susține și școalele sale poporale-confesionale din sudoarea proprie.

Acei alegători de deputați dietali, cari au dreptul de a alege și pe reprezentanții municipali și cari sunt aplicați a trece în *tabăra străină*, alegând pe câți străini necunoscuți, apoi slujbași supuși stăpânilor lor, ar face bine să se convingă în adunarea însăși, cum aceia fără durere de inimă votează ori-ce tel de aruncuri și cum *adevărații reprezentanți* sar întru ajutorul poporului din care face parte. Mai deaproape vom da poveștele de lipsă alegătorilor în nrul viitor al «Activității», deoarece chiar în luna viitoare se vor săvârși alegerile de membri pentru adunarea comitatului în Romos, Orăștie, Jeleđinți și alte încă 16 cercuri de alegere a comitatului nostru.

La alegerea acestora, care ne stă înainte, fiecare alegător român să aibă ochii în patru, după zisa fie iertatului și de pie memorie Barițiu.

Bánffy propagă unirea Ungurilor cu Români.

Sub acest titlu un pseudonim Davus scrie la locul prim în «Apărarea Națională», dela 8 Octomvrie v. nr. 269. Dăm loc acestui articol semnificativ în întreg cuprinsul lui fără nici un comentariu. Îl numim semnificativ pentru aceea, fiindcă în multe coincide cu unele păreri de ale veteranului luptător Urechia, sulevate în anul trecut și reproduse cu plăcere în ziuaristica noastră de dincoace.

Este semnificativ și din acel punct de vedere, că astfel de idei să propagă chiar acum la începerea activității noului parlament unguresc. — Br. Bánffy a cam întârziat cu vederile sale și bine era, dacă acelea le profesa cu mult înainte de luptele electorale și dacă ar fi conlucrat și isbit a delătura draconicele ordinațiuni ale lui Hieronimy și în fine, ar fi exoperat permisiunea pentru ținerea conferinței alegătorilor români în mod sərbătorec și vrednic de un popor conștiu de chemarea sa. Aceste vederi încă sunt „post festa”.

Eată articolul:

O idee ungurească.

Baronul Bánffy a publicat, la Lipsca, o cărticică prin care îndeamnă pe Unguri a căuta să trăiască în bună înțelegere cu Români de sub coroana Sfântului Ștefan, ba chiar a se uni, trup și suflet, cu aceștia spre a depărta primejdia panslavistă dela ei...

Ne interesează foarte idea lui Bánffy din toate punctele de privire, și merită să fie cercetată cu luare aminte, căci vine dela un bărbat politic însemnat, Ungur curat de neam, având, adecă toate titlurile, mari și mici, îndrituindu-l să vorbească în numele poporului său și în cunoștință de cauză.

Bánffy, cu toate acestea, nu-i vr'un om învățat, vr'un diplomat cu diplomă. A suit treptele mării prin hărnicie ajutată de o superioară inteligență, bun simț din naștere și cinstă personală. Patriotismul său nu-i pus la îndoială de nimeni. El este, la Unguri ceea-ce, la noi, era Lascăr Catargiu: un boer băștinaș fără frică nici prihană Știe, ca

și acesta, să cetească limpede în cartea viitorului, deși nici un dascăl nu i-a amețit capul cu slovelnicele științelor de stat.

Dela o vreme încoace se vede, cu destulă mulțămire, că vreaiba dintre Români și Maghiari s'a mai potolit. Acele acre și iuți vorbării de ziaristică fără spor pentru nimeni au mai încetat, făcând loc cugetării senine și judecății sănătoase. Pe de altă parte, panslavismul se înăsprește din zi în zi amenințător și pentru Români și pentru Unguri, două popoare părăsite de soartă în bătaia valurilor muscălești. Austria se fărmițește vîzînd cu ochii. Tencuiala clădirii acesteia babilonice s'a coșit și pe sub ea se strecoară o ruină fără puțință de înlăturare peste curînd, atunci când bătrânul împărat, adăpostindu-se sub păreții așa zicînd reci ai palatului, odinioară așa de falnic, Hofburg, va fi închis ochii de veci și mâna tinăra a împăratului Germanilor se va întinde să ia o parte din moștenirea arhiducească pentru sine și urmașii săi. Popoarele celelalte ne-germane vor căuta să apuce care încotro: Slavii spre Slavi, Italienii spre Italieni și Români, împreună, poate, cu Ungurii, spre — necunoscut. Ungurii chiar au și început a se deslipe de marele Titan centiman galvarizat.

Românii se vor fi uitând cu dragoste frățească în spre noi, fi-va, deocamdată, cu puțință unirea noastră a tuturor sub un singur steag?

Ear' Bánffy, martor luminat al stării acesteia de lucruri, prevăzător ca și bărbații noștri de Stat, se folosește cu iscusință de armistițiul româno-maghiar spre a striga: «Pace vouă!».

Dar' se va întimpina: «Bine, dacă Austria merge spre un hal desnădăjduit, ce căutăm noi, Români, să ne sprijinim politicește tocmai pe ea, chiar și cu atâtea grele pagubi economice, cari ne sărăcesc? Negreșit că sunt fermece simpatice cari ne trag într-acolo: mulțimea fraților de un sânge cu noi, conștiința că Austria, țară de cultură europeană, nu ne poate nimici etnicește, temerea de panslavismul cotropitor de neamuri eterogene, nevoia de a ne păstra din vreme un ochiu de răsuflare spre apus pentru când Rusia ni-ar închide marea prin Gurile Dunării și trebuința de a ne putea răzămă cu spatele de Carpați în cazul unei năvăliri din spre Prut. Intre Sârbi, Bulgari și Ruși — toți căutând a-și da mâna peste capul nostru — atât ar mai lipsi să mai avem și pe Austro-Maghiari vrăjmași politici... De ce atuncea n'am dorl o apropiere dănuitoare între Unguri și noi? Întrebarea este alta, dacă Ungurii ascund gânduri de hegemonie, dacă ei, în exclusivismul lor foarte rău înțeles până astăzi, ar cere și lada și cheia casei comne.

Vom cerceta altă-dată punctul acesta de privire. Acum ne mărginim să constatăm că un Ungur autorizat recunoaște în fața lumii două lucruri însemnătoare: întâiu, că Români transcarpatini sunt numeroși, trăiesc în masse compacte, sunt înzestrați cu puternice forțe de viață, și a doilea, că Ungaria fără ajutorul dîșilor ar fi un stat șubred. Au priceput Ungurii că sunt numai ei de vină, dacă Români din partea locului înclină spre Rusia; au priceput, pare-se, și vor unire.

Nu cunoaștem mai de aproape scrierea baronului Bánffy, ca să vedem cari sunt temeiurile unirii. Când o vom ceti întregă vom ști dacă principiu egalității drepturilor e ținut ori nu în samă. Până atunci, să ne bucurăm că s'a găsit, în sfîrșit, un Ungur îndrăsnit, carele să mărturisească cinstit, în scris, că dragoste cu sila nu se poate, și că Români, dacă nu s'au prăpădit ei în vultoaia secularei apăsări sub regii Ungariei de odinioară și sub a dualismului dela 1866 încoace, apoi aceasta însemnează că ei sunt în destul de căliți spre a forma, pentru o monarhie transcarpatină română-maghiară acel scut de oțel, despre care vorbi regele Carol la Rîmnicul-Sărat închinînd pentru bărbăția ostașilor noștri din regat.

Numai atâta: să nu rămână Bánffy proroc mincinos, ca toți prorocii în țara lor de când lumea.

Davus.

La Turnul-Roșu.

Un German, petrecînd cîtva timp în părțile ardelenene, a scris mai multe foiletoane în marele ziar „Kölnische Zeitung”, în cari și-a descris diferitele sale impresii. În unul din aceste foiletoane, publicat în numitul ziar sub titlu de mai sus, se ocupă în mod foarte simpatic de Români. Eată numitul foileton în traducere:

În Gușterița, un sat, în care locuiesc 750 de Români alătura cu un număr egal de Sași, amintirile noastre sburau la Colonia, orașul de lângă Rhin, colonia de odinioară romană, numită „Colonia Agrippina”. Atât în Gușterița, cât și în Sibiu și aici la Turnu-Roșu jumătate din amintirile noastre sburau și la Roma, la Campagna Romana, Etruria și Toscana. Aici sunt, nu departe de Turnu-Roșu, — un turn, după-cum se zice, înroșit de sânge turcesc, situat pe un deal la intrarea în strîmtoare — satele românești Tăl-măcelu și Boița. Ni-se părea că trecem printr'un sat de Volsci sau alt cuib vechiu italianesc. Bivoli negri cu carnele răsucite ca în Campagna, pășesc agale prin ulițele satului, porci negri grohotesc pe lângă pragurile caselor, în tocmai ca la Volsci. Pe prispăle caselor șed femei bătrâne ca niște parce, cu tortul pe fus. Femeile nu poartă vara altă haină, decât o cămașă lungă de pânză, încinsă la mijloc, dinainte o fotă de culoare brună, vîrgată cu verde, ear' dinapoi altă fotă, care ajunge până jos. Acest costum este italianesc. Casele stau aici cu fațadele acoperișului spre uliță, așa însă că zidul fațadei este puțin oblic în spre marginea uliței. Aceasta am văzut-o de asemenea în unele ținuturi ale Italiei. Dar' fisionomiile! Capete cu părul negru, o culoare neagră-albastră, ca în Toscana, ochii castanii și negri la femei, ochi de forma migdalelor, cari își sugrează impresia unei madone de Rafael bărbia rotundă a Junonei și formele pline ale obrazilor, tipul arienelor romanice.

Și apoi bărbații — tot capete din Toscana și Etruria, cu sprîncenele lor negre, cu oasele maxilare și ale feței înguste, înalți ca niște figuri de ale lui Michel Angelo. Cu un cuvînt un popor de coloni foarte vechi români, ai căror străbuni s'au stabilit aici cu mult înainte de a fi pîtruns în Italia de nord rasa blondă a Longobarzilor. Am văzut între bărbați tot capete cunoscute italienești și ce colecție aleasă de fete și femei frumoase am remarcat atât în Sibiu, cât și la țară! După formația ochilor, am recunoscut, că între acești Români și vechi Slavi s'a făcut un amestec de sânge. Dar' asta nu însemnează mai mult față cu impresia generală, decât însemnează invazia temelor de cuvinte slave, ce se găsec astăzi în limba românească. Limba aceasta pentru cunosătorul vechii latine și al dialectelor italienești nu este decât un dialect italianesc, care a conservat multe elemente din perioadele mai vechi ale limbii latine. Din timpurile colonisării romane au intrat în aceste ținuturi originar germanice, mai târziu slavice, multe cuvinte slave în această latinească. Dacă însă astăzi cetești un ziar din București, pe cari le găsim aici în Ungaria pretutindeni, vedem că cuvintele slavice dispar din ce în ce, căci se poate observa, că scriitorii români le înlocuiesc earăși cu cuvinte latine, întocmai cum stîrpim și noi cuvintele străine.

Nimeni n'are nici un motiv să-și bată joc, dacă Români se consideră cu mîndrie drept descendenți ai Romanilor. Ei sunt în realitate și cu adevărat descendenții lor, cel puțin aici în Ungaria. Și trăește pe un pămînt, care păstrează în sîmul său cea mai veche cultură colonială romană, întocmai ca și pămîntul dela Colonia, Trier și Mainz. Acolo unde Oltul trece spumegînd prin strîmtoarea dela Turnu-Roșu, stă și un „Turn roman”, care însă, ca multe altele în asemenea materie, este controversat de arheologii și etnologii, cari au văzut puține lucruri cu ochii lor proprii. Noi însă îl considerăm de foarte veritabil, deja pe basa materialului, din care este alcătuit. Ear' în muzeul „Bruckental” din Sibiu găsim, poate încă puțin apreată după valoarea ei istorico-culturală o colecție întreagă de obiecte vechi romane

săpate în ținutul Sibiului în Apulum (Alba-Iulia) și în alte părți. Aici sunt altare vechi romane cu litere I. O. M. (Iovi optimo Maximo) săpate în piatră și cu capul de taur, un altul cu inscripția Iunoni Reginae Populo (Reginei Iunona de cătră popor), resturile unui monument de al lui Mithras, unde cănele sare pe tinerul divin; un relief de al lui Mithras, unda eroul cu boneta frigiană viră mâna în gura taurului. Lucrarea este în parte foarte bună, cu toate momentele arhaistice și cu toate stricăciunile; foarte frumoasă este însă o ciască găsită la 1851 la Ulpia-Traiană cu sentința lui Paris. Apoi statuetele frumoase, un Apollo de bronz, un torso al lui Hercule la Farnese, o Hekate tricorporă, o statuă în costum de senator, ne istorisesc multe despre starca culturală a străbunilor actualilor Români.

Executarea arată peste tot o înrudire în perfecțiunea artei din provinciile săpăturile din muzeul Paulus din Worms. Ca și acolo, așa găsești și aici câte o piesă, ce surprinde prin frumusețea ei. Dacă mai amintim, că aici se află și o bucată dintr'un tub de calorifer vechiu roman, atunci ne putem reconstitui un tablou despre modul de viață al străbunilor Români — Romani, cu întreg luxul lor provincial. Ear' femeile cu frumoșii lor ochi de migdale ară și sapă și string cucuzul și astăzi de deasupra ruinelor strămoșilor, ca și cum aceștia s'ar scula mereu și ar eși la lumină din sacrofagele lor, se trăiască pe deasupra ruinelor în strănepoții lor o viață dulce...

Prăpăstioși și până la nori se înalță păreții munților dela Turnul-Roșu împreună apă spumegândă, ce curge printre ei. Ți-se pare, că de aici se trece într'o altă lume. Intunecat era cerul deasupra noastră, munții erau acoperiți de ceață. Ni-se părea, că vedem una dintre cărările lui Dante, cari conduceau într'o nouă și întunecoasă regiune a Infernului.

Așa sosim la frontiera României, unde un nou pod de fer incăleacă riul tumultuos. Aici se începe țara politică României, în realitate noi de multe zile eram deja în România și vom rămânea încă multă timp, căci exceptând pe țeranul german, ca proprietar de pământ, și pe burghezul german, care menține comunitatea orașenească prin industriozitate, comerț și timbru german, — apoi totul este în comitatele acestea în mâni românești sau cel puțin sub sirguință românească pe un teritoriu, care poate e mai mare, decât actualul regat al României. Românul o știe aceasta. Mândru trece țeranul român, cu țara cu patru cai prin satul german. Deja departe se aud clopotele celor patru cai, înhamăți într'o linie unul lângă altul. Cu mândrie romană privește el la celelalte națiuni, caută a-și lărgi proprietatea și se pregătește deja la viitoarea dominație a rasei sale în aceste părți....

După „Gaz. Trans.“

Alegerea de preot în Boi.

Duminecă la 13 Octombrie a. c. st. n. s'a făcut alegerea de preot în comuna gr.-or. Boi, tractul Orăștiei, condusă fiind de M. O. D. Vasile Domșa, protopresbiter.

Au fost candidați 3 concurenți, dintre cari Aftenie Costescu a înrunit 49 și Ioan Armean 30 voturi, eară I. T. nici unul.

Alegerea a decurs în ordine bună și de ales preot s'a enunțat dl Aftenie Costescu, un tiner absoluit de gimnas cu pregătire deplină.

Contra alegerii acestui tiner calificat am înțeles, că notarul Székely încă de timpuriu ar fi luat poziție și s'ar fi lăudat cu influința lui, precum vedem alegătorii nu l'au crestat. Cu o dovadă mai mult, că oamenii comunei Boi au știut să facă cea mai nimerită alegere. Cunoșcând de aproape pe nou alesul preot, avem firma convingere, că credincioșii noștri din numita comună vor fi mulțumiți și în bună înțelegere trăind, să vor convinge și ei că au câștigat un bărbat și preot, care le va fi adevărat păstor în celea sufletesti și aprig apărător în toate afacerile de bun obște și particular.

Era și timpul, ca și în acelea părți să avem bărbați luminați și dornici pentru înaintarea bunului nostru popor în celea spirituale și materiale.

Avem nădejde, că nou alesul preot va servi de pildă colegilor sei din imediata apropiere (Cigmău, Necșa și Folt, Lula) cari uitându-și de binecuvântarea arhierască, la ultima alegere de deputat, au desertat în tabăra străină în urma influenței unui notărășel făcut din Csurbirău, care își arogase ingerința și la alegerea de preot.

Nou alesul primească și pe această cale sincerile noastre felicitări, eară M. O. D. protopresbiter mulțumita noastră pentru tactul cu care conduce alegerile în aceea direcțiune, ca totdeauna numai meritul să învingă. Numai așa vom ajunge, ca clerul să fie la înălțimea chemării sale. — Alegerile efectuate în tract până acum, ne dovedesc aceasta împrejurare îmbucurătoare.

„Ardeleana“-ide.

Nu-i destul că bietul țeran și muncitor de pădure odinioară abea a putut căpăta împrumutul pe lângă un anumit bacșiș însemnat, acum este din nou expus a plăti spese netrebnice în mod și măsură ne mai pomenită și anume:

Înainte cu trei săptămâni Dr. Romul Dobo de Ruszka, medic cercual, a cărașit pe executorul judecătoresc și (Zseler) Florea Gyula, ca quaiurisconsult al „Ardelei“ până la Romos cu trăsura proprie (trăgând de hățuri și pocnind din biciu ca un..... de pe pustă. Avis celor-țe eventual ar avea lipsă de cocie pe o zi sau două!) și acolo au pomenorât *cucuruzul încă necules*, prin urmare încă nedescăcut de pământ al lui George Bogdănescu, locuitor acum în Petros, pentru o pretensiune a institutului „Ardeleana“.

După efectuarea pemonării și ca spelele să se urce în spinarea bietului client, numitul Dr. de cucuruz, pardon de medicină, a fost denumit și instituit din partea executorului și a quaiurisconsultului de *secuestrator*, și *dinsul a primit* această slujbă, pentru-că în Romos nu s'a aflat alt om de omenie, care să fi îngrijit de cucuruzul necules și poate mai lesne decât un Dr. din Orăștie. Nu știm, dar dăm cu socoteala, că instituirea lui Dr. Romul Dobo de Ruszka, de secuestrator va fi întemeiată pe atare conclud al direcțiunii, cu atât mai virtos, că numitul medic este și membru în comitetul de supraveghiere al „Ardelei“.

Acum să mergem mai departe. Cucuruzul a trebuit cules, încercat și dus sub închietoare la Romos. Dl secuestrator Dr. Dobo de Ruszka a și împlinit această slujbă cu conștiințiozitatea lui caracteristică, întrucât a cules și a tot cules trei zile de arindul, în 15, 16 și 17 Octombrie n. la cei abia 100 saci de păpușoi. Aci îmi aduc aminte de un cântec de pe vremea fanarioșilor, care zice:

«La moară la Virșticoi,
Trece-un car cu patru boi,
Încărcat cu păpușoiu,
Înapoia carului
Arăndașul satului» etc.

Acești o sută saci de cucuruz abia vor acoperi spelele de secuestrare la trei organe execuționale, mai cu seamă dacă va trebui să fie cucuruzul și sfirmit în prezența dlui secuestrator, apoi adus la Orăștie și vândut. Insuși clientul G. B. s'a luat de gând cu ce procesiune solemnă i-s'a cules cucuruzul de astă-dată. Unii Vaideieni, cari treceau pe acolo cătră casă, mai făceau și glume vâzând Drul la cules și unii ziceau: «în cucuruzul lui Bogdănescu poate a intrat colera», ear alții că: «uite Drul umblă după căței de pământ, de sigur că vrea să afle vre-un leac nou, cu care ungând ochii soților sei din com. de supr. al „Ardelei“, să nu vadă isprăvirile direcțiunii» și altele.

Cărașia cu comisia execuțională, apoi slujba de secuestrator, la tot cazul a fost rentabilă, cu deosebire acum, când Românașii din cercul sanitar al Beriului sunt sănătoși ca lei și nu au lipsă de doftorie.

Dacă ai protecție așa însemnată, în sus

la direcție și în jos la quaiurisconsult, apoi mai poate omul și gira, ici-colea, câte un schimb, toate pe motivul plausibil, că o mână spală pe cealaltă etc.

NOUȚĂȚI

— *Duminecă* în 20 Oct. n. a fost introdus în parohia Lapușnic — de cătră dl protopresbiter din Dobra Iosif Morar — tinerul preot Emanuil Șuiaga. Dorim succes mănăs în frumoasa carieră acum începută.

Tot cu această ocaziune vrednică mamă a tinerului preot, d-na Susana Șuiaga, preoteasă văduvă, a făcut o frumoasă fundațiune de 2000 cor. pentru biserica gr.-ort. din loc. D-zeu să-i răsplătească nobila faptă!

Un participant.

— *Alegerile și chestiunea naționalităților.* Organul lui Széll, „Magyar Hirnap“ reproduce un interviu, avut cu fostul president al reichsrathului austriac, Dr. Victor Fuchs în chestia alegerilor dietale din Ungaria. Politicianul austriac a zis între altele: »Imprejurarea, că au fost cercuri electorale unde s'au ales deputați de-ai naționalităților, e la tot cazul un simptom caracteristic, care dovedește, că politica »statului maghiar unitar nu mai poate fi susținută mult timp. Acestei politici i-a trecut deja vremea și Ungaria se va vedea în eurenđ pusă în fața chestiunii de naționalități«.

— *Invitare.* Despărțământul «Astrei» Lipova își va ținea adunarea generală în 31 Oct. n. a. c. în Lipova, cu care ocaziune tinerimea rom. din loc aranjază concert împreună cu dans în sala Archiducului Iosif, în favorul «Asociațiunii» și «Soc. rom. de lectură» din Lipova, la care are onoare a vă invita comitetul aranjator. Prețul de întrare: de persoană 2 cor., de familie 3 cor. Inceputul la 8 ore seara. Oferte și suprasolviri se vor cuita în public. Programa: 1. «Surugi», canționetă comică de Alexandri, predată de Iuliu Putici. 2. «Doină-doiniță» de Vorobchievici, exc. de corul tinerimii. 3. «Serenada» de Marschner, exc. de corul tinerimii. 4. «Duet flaută», exc. de N. N. 5. «Cântecul marinilor» de **, exc. de corul tinerimii. 6. «Marșul cântăreților», de Porumbescu, exc. de corul tinerimii. 7. «Conul Leonida față cu Reacțiunea», farsă într'un act de I. Caragiale. ...

— *Stat, unde nu se plătesc dări.* Singurul stat european, ai cărui cetățeni nu plătesc nici un fel de dare e principatul Monaco. Toate cheltueile statului, chiar și lista civilă a principelui, le acopere banca de joc din Monte-Carlo. Banca asta e o societate pe acții, ale cărei acții (de valoare nominală de 500 de franci) au azi un curs de 3680 de franci. Dividenda anului din urmă a atins 210%, ear veniturile de a se împărți 23,825.000 de franci. Din suma asta 750.000 au fost veniturile hotelurilor și restaurantelor, restul dară sunt bani ce i-au perdit la masa de roulette ușuraticii din deosebitele părți ale lumii.

— *Înmormântată fără preot.* În una din zilele lunei trecute a murit în Bistra femeia Bucea Veronica. Ea a trăit în căsătorie nelegiuită. Vâzând bărbatul legiuit, că muierea lui trăiește cu altul, a bătut-o bine în mai multe rânduri, din care cauză judecătoria l'a pedepsit cu 7 luni închisoare.

În timpul cât a trăit ea în căsătorie nelegiuită, parochul local Alexandru Papiu a admoniat-o de nenumărate-ori, însă ea s'a exprimat publice, »că nu are lipsă nici de popă, nici de sf. cuminecătură«.

După-ce a murit, preotul n'a vrut să o înmormenteze după rânduiala creștinească, fiindcă o astfel de femeie nu era vrednică să fie împărțită cu rugăciunile sf. noastre biserici. Inzădar a alergat feciorul moartei pe la pretură, care a poruncit cu amenințare de pedeapsă preotului să o înmormenteze, preotul a rămas tare și cadavru a fost petrecut la groapă de primarul comunal.

Cei-țe să lapadă de legiuirile bisericeici nici nu sunt vrednici de mângăierile ei. Un creștin.

— Răsboiul Burilor cu Englezii.

Vești îngrozitoare ne aduc telegramele sosite din străinătate despre tiraniile Englezilor tață de Burii căzuți în mâinile lor. Dela 15 Septembrie încoace zilnic se împușcă și spânzură Buri prinși de Englezii. Zilele trecute în orașul Middelburg au osindit la moarte prin împușcare pe un comandant bur, cu numele Lotter. Într'un alt oraș au spânzurat doi Buri, ear' pe trei i-au osindit la închisoare pe viață, împreună cu muncă grea. Pe un sublocotenent (oficer) cu numele Schönmann (făcea parte din brigada lui Lotter), l'au împușcat momentan (de loc). Pe 10 Buri i-au judecat la închisoare pe viață. Așa merge din zi în zi. Trebuie stîrpiți Burii de tot: asta e ținta Englezilor acum. Kitchener, comandantul prim al Englezilor, a și cerut mână liberă în privința aceasta, amenințând pe guvernul englez, că dacă nu i-să va da ce cere: abzițe de postu lui. Întemplările din zilele din urmă lasă să credem, că guvernul englez a satisfăcut dorinței comandantului Kitchener. Un comandant dintre cei mai buni ai Burilor, cu numele Scheper, stă de câțva timp în gura morții, ajungând în mâna Englezilor. Aceștia nu mai pot de bucurie, că au putut pune mâna pe el.

Lucruri îngrozitoare spune o femeie bătrână (de 76 ani) Bură despre tiraniile Englezilor. Femeia aceasta a luat parte în răsboi împreună cu bărbatul și trei feciori ai ei. În urmă a căzut și ea cu doi feciori în mâna Englezilor. Bărbatul ei și celalalt fecior a căzut mort pe câmpul de bătăe. Iată cele spuse de ea:

În 6 Iunie Burii au dat năvală asupra transportului englez. În transportul acesta eram și eu cu mai mulți prizonieri, bărbați, femei, și copii. Când au văzut Englezii că Burii sunt mai tari decât ei și din ce în ce să apropie de transportul lor, când apoi îi vor scăpa pe toți din prisoare: au dat poruncă, ca femeile bure și copii să stea înaintea Englezilor și în modul acesta să-i apere de gloanțele Burilor. Ostașii englezi așa erau ascunși la spatele noastre și punând țeva armei sub mâna celor ce stau dinainte, împușcau asupra Burilor. Mi-s'a sfâșiat inima de durere vâzând, că în câteva clipe a căzut moarte vr'o opt femei cu copii în brațe. Burii vâzând acestea au încetat cu pușcatul și s'au repezit asupra Englezilor ca fierele sălbatic. Douăzeci de Buri au fost împușcați până ce au putut străbate în tața Englezilor. Dar' acum Burii stând pept la pept, și-au răsbunat crud. Au întors arma și așa loveau în Englezii. În câteva minute i-au nimicit cu totul. Tocmai voiau însă să-și ia femeile și copii să plece, când deodată s' pomeniră cu o trupă engleză de nou venită, și așa fură siliți să-și lase acolo copii și femei și să o ia la fugă.

În urma atrocităților engleze, Burii încă au decis a împușca sau ștrangula întocmai pe prizonierii englezi. Și lumea civilizată este silită în sec. XX. a privi cu îngreșoare la barbarismele săvârșite de oamenii guvernului englez. Constituționalismul și liberalismul poporului englez servea până la răsboiul acesta fatal de exempli și altor popoare. Acum însă să întoarce cu fior de acești simpli cuceritori de avere. Și puterile toate fără excepție tac? Pe când pe Buri îi compătimente omenimea, pe Englezii se răversă ură obștească.

— *Omor.* Locuitorul din Silivaș (Bănat), Moise Dămian, a fost aflat mort pe hotarul comunii. Cercetându-se lucrul s'a aflat, că el primise o sumă mai mare de bani din Buziaș. Consăteanul lui, Vidu Dobozan, a auzit de bani și l'a momit pe om la câmp, unde l-a ucis cu lovituri de măciucă. După omor a alergat la casa ucisului să-i fure banii, a fost însă prins și acum își așteaptă pedeapsa meritată în temnița din Timișoara.

— *Vifore pe mare.* Pe Marea-de-nord s'a prăpădit în săptămâna trecută, când cu viforul, care a ținut câteva zile, 40 de corăbii. Chiar și în portul dela Hamburg au naufragiat 13.

— *Un copil curajos.* Despre curagiul unui băeat cetim într'o foaie de albinărit următoarele: Chiar roise un stup și albinele nu-și aflaseră un loc mai bun pentru a se așeza, fără capul unui băeat, care venise cu tatăl său la stupină. Tatăl îi strigă băeatului să nu se miște și să închidă ochii și gura. Copilul ascultă, ear' tatăl său luând apă, stropi albinele bine și le scutură frumos cu o peană într'o cojnită. Nici o albină nu-l impunse pe băeat.

1300—1901. sz.

Hirdetmény.

Balomir község elöljárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát tevő két lisztelő vízi malom a folyó 1901. évi november hó 3-án d. e. 10 órakor a község házánál tartandó nyilvános árverésen az 1902. évi január hó 1-ével kezdődő három egymásután következő évre haszonbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár külön-külön 1200 korona évi bér.

A kikiáltási ár 10%-ával felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt elfogadhatók.

A részletes árverési feltételek Balomir község házánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Balomiron, 1901. október 15-én.

(L. S.) 1—2

Szász Sándor, Adam Avram,
jegyző. biró.

Subscrisul am de vânzare

60 fire de gorun

dela 20—50 centimetri groase, în grădina mea proprie din Romos. Prețul și condițiile de vânzare după tocmeală.

Romos, la 23 Octomvrie 1901.

1—3 Ioan Iordan.

Avis.

Stimații acționari ai institutului de credit și economii »Dacia«, în urma concluderii Direcțiunii, se avizează, că ratele de câte 10% (10 coroane de acție) sunt a se răspunde (plăti) la cassă în prima a fieștecărei luni, începând cu 1 Noemvrie a. c. până la 1 Maiu 1902 st. n.

Orăștie 14 Octomvrie 1901 st. n.

2—3

Direcțiunea**„DACIA“**

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12, lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5½%.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se resolvează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu cavenți.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arăndează și exarăndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

Emerik M. Kováltsik

Orăștie, Hotel-Central.

S'a reîntors chiar acum din călătoria de cumpărări, aprovisându-și și completându-și magazia sa cu articli pentru trebuințele zilnice și de saison în mod și măsură extraordinară.

Prețuri foarte reduse!!!

pentru stofe de vestminte pe seama doamnelor, barchete, casane, flanelle și m. a.

Să trage deosebit luarea aminte la marile partii de felurite sorte de pânzării cu prețuri peste măsură moderate și eftine.

Manufacturi, marfă curentă și bumbăcărie în mare și în mic.

Insemnate cumpărări de prilej!!!

Unica vânzare de liliom (chifon) vestit în lume!!!

2—3

Preluare de cafenea și ospetărie.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că **cafeneaua și ospetăria** aflătoare în casele **Casinei maghiare** am preluat-o și cu ziua de **5 Octomvrie n. a. o. o am desohis.**

Vinuri exoelente, I-a calitate de bere a firmei Dreher, așa numită „Coroană“, oulina oea mai bună, serviciu prompt și prețuri moderate.

Prin toate acestea sperez, că voiu câștiga bunăvoința on. public, pe care îl rog pentru binevoitorul sprigin.

Cu toată stima

Anton Sklenarik,

cafetier și ospetar.

3—3

Incepând cu ziua de azi mă îngrijesc și de vipt, atât în ospetărie cât și în afară.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros

Opuri ———	Există deja de 13 ani și este pro- văzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie. Institutul Tipografic „Minerva“ pe lângă că efectuește ori-ce co- mande repede și cu prețuri mode- rate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori. Până de present se bucură de sprigi- nul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare. Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de bine- voitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.
Bilete de log.	
Broșuri ———	
Circulare ———	
Bil. de vizită	
Invitări ———	
Bilanțuri ———	
Acții ———	
Cap. de epist.	
Placate ———	
Ord. de dans	
Adrese ———	
Compturi ———	
Note ———	
Preț Curent.	
Anunțuri ———	
Registre ———	
Imprintate ———	
Couverte ———	
Bilete de cun.	
Etc. etc. etc.	